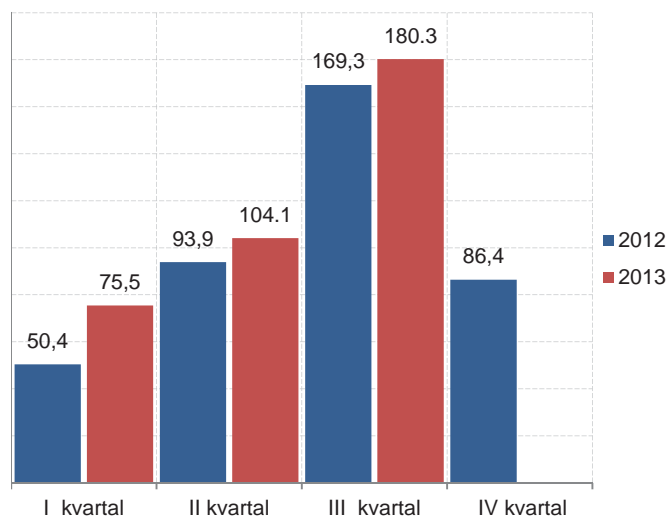

SAOBRAĆAJ, SKLADIŠTENJE I VEZE
TRANSPORT, STORAGE AND COMMUNICATIONS

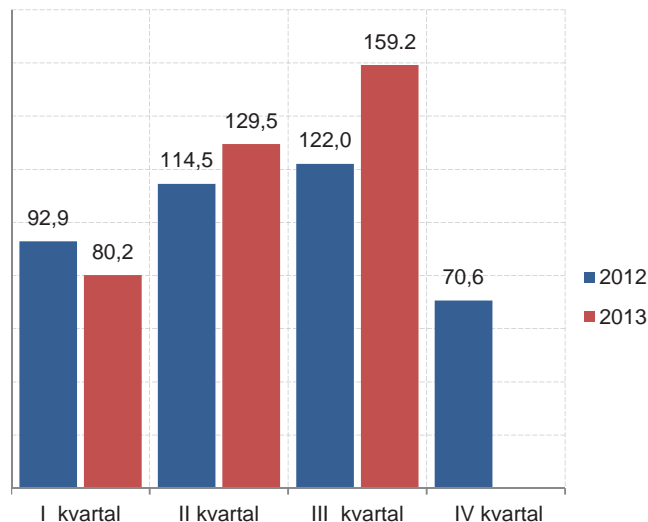
Željeznički saobraćaj / Railway transport

Ø 2012 = 100

Putnički / Passengers

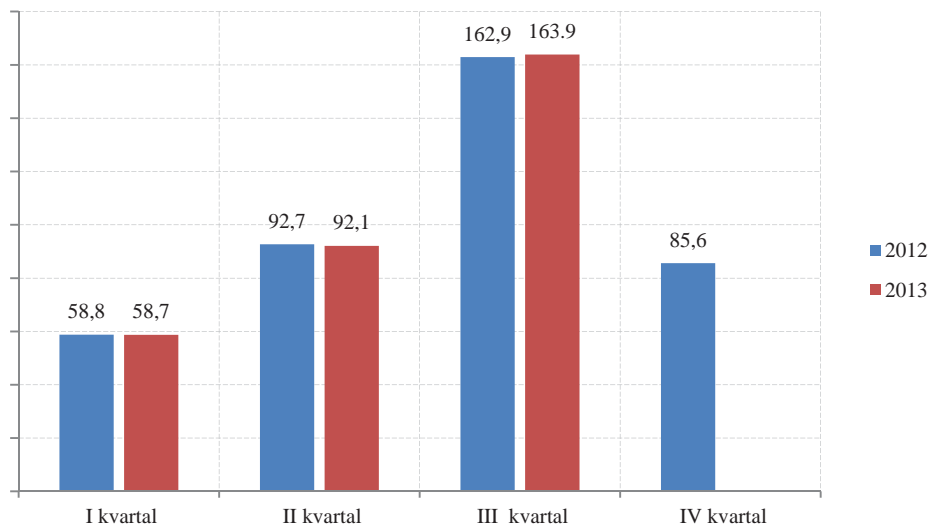
Robni / Goods

	ŽELJEZNIČKI SAOBRAĆAJ / RAILWAY TRANSPORT					
	Putnički / Passenger			Robni / Goods		
	indeks Index	putnici u 000 Passengers, thousands	putnički km u 000 Passenger kilometres in thousands	Indeks Index	prevoz robe u 000 t Goods in thousands tonnes	tonski km u 000 Tonne- kilometres in thousands
2008	200,4	1031	125 000	250,7	1 740	183 854
2009	159,0	852	99 200	137,1	854	100 546
2010	145,3	755	90 660	205,5	1 213	150 699
2011	104,4	692	65 100	184,8	1 050	135 522
2012	100,0	781	62 377	100,0	683	73 337
2012						
I kvartal/ quarter	50,4	134	7 861	92,9	154	17 033
II kvartal/quarter	93,9	185	14 642	114,5	185	20 991
III kvarta/ quarter	169,3	292	26 399	122,0	198	22 362
IV kvarta/ quarter	86,4	170	13 475	70,6	146	12 951
2013						
I kvartal/ quarter	75,5	160	11 777	80,2	165	14 711
II kvartal/quarter	104,1	205	16 239	129,5	246	23 752
III kvarta/ quarter	180,3	307	28 122	159,2	269	29 188

SAOBRAĆAJ, SKLADIŠTENJE I VEZE
TRANSPORT, STORAGE AND COMMUNICATIONS

Drumski saobraćaj - Putnički / Road transport - passengers

Ø 2012 = 100

	DRUMSKI SAOBRAĆAJ / ROAD TRANSPORT							
	PUTNIČKI / PASSENGERS				ROBNI / GOODS			
	indeks <i>Index</i>	putnici u 000 <i>Passengers, thous.</i>	putnički km u 000 <i>Passenger kilometres in thous.</i>	autobuski km u 000 <i>Buskilometres in thous</i>	indeks <i>Index</i>	roba u 000 tona <i>Goods in thousands tonnes</i>	tonski km u 000 <i>Tonne- kilometres in thous.</i>	kamionski km u 000 <i>Truck kilometres in thous.</i>
2008	110,9	5 503	123 421	18 068	179,3	2 468	137 058	14 857
2009	91,6	5 536	101 928	16 272	234,6	1 724	179 288	11 667
2010	72,6	6 209	80 833	20 517	217,9	1 839	166 564	12 411
2011	72,0	6 240	80 166	18 700	134,0	1 247	102 465	12 108
2012	100,0	5 726	111 242	19 086	100,0	398	76 450	12 014
2012								
I kvartal/ <i>quarter</i>	58,8	1 075	16 347	3 809	76,5	109	14 622	2 545
II kvartal/ <i>quarter</i>	92,7	1 342	25 787	4 741	83,1	120	15 887	3 558
III kvarta/ <i>quarter</i>	162,9	1 888	45 300	5 778	116,7	101	22 296	3 112
IV kvarta/ <i>quarter</i>	85,6	1 421	23 808	4 758	123,7	68	23 645	2 799
2013								
I kvartal/ <i>quarter</i>	58,7	1 031	16 324	3 440	80,5	98	15 394	2 432
II kvartal/ <i>quarter</i>	92,1	1 423	25 620	4 290	95,0	220	18 165	2 559
III kvarta/ <i>quarter</i>	163,9	2 003	45 595	5 247	95,8	194	18 312	2 457

SAOBRAĆAJ, SKLADIŠTENJE I VEZE
STORAGE AND COMMUNICATIONS

Ø 2012 = 100

PROMET NA AERODROMIMA/ TRAFFIC AT AIRPORTS

	PUTNIČKI / PASSENGERS		ROBNI / GOODS
	indeks <i>Index</i>	prevoz putnika <i>Transport of passengers</i>	prevoz robe u tonama <i>Transport of goods in tonnes</i>
2008	81,7	1 109 095	1 490
2009	70,5	956 405	1 478
2010	88,8	1 205 536	2 159
2011	92,7	1 258 835	1 074
2012	100,0	1 357 516	766
Ø I - X 2012	110,7	125 180	65
Ø I - X 2013	127,5	144 183	63
2012			
X	71,9	81 314	66
XI	49,5	55 980	59
XII	44,0	49 734	60
2013			
I	43,1	48 802	48
II	80,0	40 382	50
III	50,5	57 141	59
IV	60,9	68 853	62
V	97,2	109 945	68
VI	196,4	222 227	70
VII	250,2	283 091	73
VIII	267,9	303 015	69
IX	194,2	219 682	63
X			
I - X 2013/I - X 2012	115,2	115,2	97,4

GRADSKI SAOBRAĆAJ/ LOCAL TRANSPORT

Kvartali/ Quarters	indeks <i>Index</i>	prevezeno putnika u 000 <i>Passengers in thousands</i>
2010	92,8	590
2011	114,5	728
2012	100,0	637
2012		
I kvartal/ quarter	90,4	144
II kvartal/quarter	104,2	166
III kvarta/ quarter	84,1	134
IV kvarta/ quarter	121,2	193
2013		
I kvartal/ quarter	92,3	147
II kvartal/quarter	105,5	168
III kvarta/ quarter	116,8	186

SAOBRAĆAJ, SKLADIŠTENJE I VEZE / TRANSPORT, STORAGE AND COMMUNICATIONS
POMORSKI SAOBRAĆAJ / MARINE TRANSPORT

Ø 2012 = 100

	Prevoz robe / Transport of goods			Promet u lukama (u tonama) / Turnover in harbours (tonnes)				
	Indeks Index	u 000 t In thous, tonnes	tonske milje u mil. Tonne milles in millions	Indeks Index	ukupno Total	unutrašnji promet Internal turnover	izvoz ¹⁾ Export	uvoz ²⁾ Import
2008	208,3	595	352	158,7	1 949 409	8 350	683 990	1 219 948
2009	189,4	541	273	120,6	1 481 069	-	613 696	829 491
2010	154,4	441	239	143,2	1 758 692	-	835 499	798 668
2011	98,0	280	197	142,5	1 749 982	-	758 193	960 360
2012	100,0	109	201	100,0	1 227 877	-	416 978	800 187
2012								
I kvartal/ quarter	43,6	55	22	142,6	437 784		134 952	299 184
II kvartal/quarter	69,3	25	35	99,7	306 139		124 536	177 404
III kvarta/ quarter	219,8	15	111	78,0	239 452		85 039	154 413
IV kvarta/ quarter	67,3	14	34	79,7	244 502		72 451	169 186
2013								
I kvartal/ quarter	126,7	10	64	84,5	259 350	-	111 666	132 979
II kvartal/quarter	184,2	13	93	122,6	376 305	-	172 603	194 634
III kvarta/ quarter	178,2	14	90	112,5	345 405	-	180 657	160 214

¹⁾Tranzit utovar prikazan kod izvoza ²⁾Tranzit istovar prikazan kod uvoza ¹⁾Transit loading presented in export, ²⁾Transit loading presented in import

P T T SAOBRAĆAJ / POSTAL, TELEGRAPH AND TELEPHONE (PTT) COMMUNICATIONS

	Poštanske usluge ¹⁾ / Postal services ¹⁾				Telefonske usluge / Telephone services	
	pisma u 000 komada Letters in thousands pcs,	paketi u 000 komada Packages in thousands pcs,	Preporučene pošiljke u 000 komada Registered mail in thousands pcs,	Tiskovine i ostalo, u 000 komada Other printed papers in thousands pcs,	fiksna telefonija Fixed telephony	mobilna telefonija Mobile telephony
					minuti u 000 Minutes in thous,	minuti u 000 Minutes in thous,
2010	3 534	12	1 888	628	380 585	1 262 626
2011	3 730	13	1 918	594	423 869	1 803 764
2012	4 917	15	2 252	459	408 638	1 972 182
2012						
I kvartal/ quarter	1 091	3	486	128	104 564	458 522
II kvartal/quarter	836	3	472	117	102 382	498 093
III kvarta/ quarter	981	3	452	105	103 852	537 800
IV kvarta/ quarter	2 009	6	842	109	97 840	477 767
2013						
I kvartal/ quarter	3 099	10	397	21	91 748	447 541
II kvartal/quarter	3 003	12	373	16	92 262	496 832
III kvarta/ quarter	2 387	10	532	15	92 655	544 371

¹⁾ Podaci poštanskih usluga nijesu uporedivi sa prethodnim godinama zbog strukturalnog revidiranja usled potrebe usaglašavanja sa standardima Eurostata.

¹⁾Data postal services are not comparable with previous years due to the structural revision due to the need of harmonization with Eurostat standards

DEPOZITI STANOVNIŠTVA¹⁾ / DEPOSITS BY HOUSEHOLDS¹⁾

U mil. EUR.

In mill EUR

	Sredstva na escrow računu <i>Funds in escrow account</i>	Depoziti po videnju <i>Demand deposits</i>	Oročeni depoziti / <i>Time deposits</i>					Ukupno <i>Total</i>
			do 3 mjeseca <i>Up to 3 months</i>	od 3 mjeseca do godinu dana <i>From 3 months to 1 years</i>	od 1 do 3 godine <i>From 1 to 3 years</i>	preko 3 godine <i>Over 3 years</i>	ukupno <i>Total</i>	
2010								
I	-	260,2	163,3	295,6	93,5	15,4	567,8	828,0
II	-	263,6	162,3	306,1	93,5	13,7	575,6	839,2
III	-	272,9	165,8	306,4	90,4	14,3	576,9	849,7
IV	-	278,4	162,7	307,0	91,6	14,2	575,4	853,9
V	-	292,0	159,9	305,9	94,2	14,3	574,3	866,3
VI	-	287,6	163,3	303,4	99,4	14,6	580,7	868,3
VII	-	309,7	170,1	302,4	101,0	14,8	588,3	898,0
VIII	-	298,3	174,4	311,0	105,9	15,7	607,0	905,3
IX	-	301,1	171,5	317,3	105,8	16,7	611,3	912,4
X	-	300,6	149,5	347,6	109,1	17,1	623,2	923,8
XI	-	302,8	145,8	364,5	108,0	18,7	637,0	939,8
XII	-	314,6	135,3	371,1	112,1	18,7	637,1	951,7
2011								
I	-	304,5	140,7	375,3	104,6	18,7	639,3	943,8
II	-	304,0	144,1	374,3	105,5	19,9	643,8	947,8
III	-	303,6	144,6	370,7	113,7	21,3	650,3	953,9
IV	-	319,0	146,2	369,2	115,3	21,6	652,2	971,1
V	-	319,6	143,7	369,7	121,1	22,3	656,8	976,4
VI	-	318,4	146,8	364,6	127,9	24,5	663,9	982,3
VII	-	329,6	153,1	361,5	135,0	25,7	675,3	1005
VIII	-	335,5	152,3	364,1	143,5	26,1	686,1	1 005,0
IX	-	340,0	145,5	370,3	152,4	26,7	694,9	1 034,9
X	-	332,8	142,8	371,5	152,1	23,2	689,6	1 022,4
XI	-	330,3	138,0	377,4	156,3	24,4	698,0	1 026,4
XII	-	337,2	130,2	385,9	155,5	24,6	696,2	1 033,4
2012								
I	-	323,4	121,7	367,4	187,3	24,9	701,3	1 024,7
II	-	332,0	122,3	364,2	191,6	24,1	702,1	1 034,1
III	-	325,6	129,1	365,4	190,1	23,8	708,4	1 034,0
IV	-	328,0	127,2	376,0	189,9	23,8	716,8	1 044,8
V	-	325,0	123,4	385,6	185,8	23,5	718,3	1 043,3
VI	-	322,9	125,9	392,9	186,5	23,3	728,6	1 051,5
VII	-	341,0	148,1	406,8	167,2	23,4	745,6	1 086,6
VIII	-	350,5	131,9	426,1	175,8	24,1	757,9	1 108,3
IX	-	347,1	130,0	440,5	171,2	24,9	766,6	1 113,7
X	-	338,9	127,4	449,5	173,5	25,3	775,8	1 114,7
XI	-	338,2	125,9	461,6	183,2	25,8	796,5	1 134,7
XII	-	343,0	118,8	462,6	195,0	27,4	803,9	1 146,8
2013								
I	0.3	337.9	127.9	451.8	205.3	27.2	812.2	1150.4
II	0.3	338.6	139.3	435.3	218.1	27.0	819.8	1158.7
III	0.3	344.0	143.1	422.5	226.2	29.0	820.7	1165.0
IV	0.3	348.7	144.7	404.1	238.5	28.9	816.1	1165.1
V	0.3	345.6	128.0	405.8	252.7	30.0	816.5	1162.4
VI	0.3	346.0	134.3	393.8	259.7	30.6	818.4	1164.7
VII	3.9	362.7	134.0	384.3	274.0	33.9	826.2	1192.9
VIII	0.2	384.2	130.1	373.7	294.1	35.8	833.7	1218.1
IX	0.2	383.0	126.8	363.1	310.9	38.9	839.7	1222.9
X	0.2	382.8	115.8	351.6	327.8	39.9	835.1	1218.1

IZVOR: Centralna banka Crne Gore

SOURCE: Central Bank of Montenegro

¹⁾ Stanje na 31. XII¹⁾ Balance on 31 December

PLATNI BILANS CRNE GORE u hilj. EUR/ BALANCE OF PAYMENTS OF MONTENEGRO¹⁾ EUR thous

Kvartali Quarters	A Ukupno Total	TEKUĆI RAČUN / Current account							
		1 (1.1 – 1.2) Roba / Goods		2 (2.1 – 2.2) Usluge / Services		3 (3.1 – 3.2) Dohoci / Income		4 (4.1 – 4.2) Tekući transferi Current transfers	
		izvoz Export	uvoz Import	prihodi Revenues	rashodi Expenditures	prihodi Revenues	rashodi Expenditures	prihodi Revenues	rashodi Expenditures
		(1+2+3+4)	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1
2011	-573,381	476,547	1,782,793	906,050	316,788	192,822	166,553	155,840	38,506
I	-186,269	115,682	345,255	61,920	65,794	46,032	24,509	33,858	8,203
II	-246,609	109,954	479,008	162,792	73,550	47,550	42,995	39,354	10,705
III	120,614	123,069	509,910	585,435	90,714	48,777	63,453	36,958	9,549
IV	-261,117	127,842	448,620	95,904	86,730	50,463	35,597	45,670	10,049
2012 (p)	-587,213	391,856	1,780,687	997,619	385,308	206,220	152,393	179,700	44,220
I	-236,622	89,256	388,146	83,218	74,256	48,030	26,067	40,916	9,573
II	-252,936	104,521	478,119	187,889	94,581	51,876	56,055	42,277	10,744
III	162,974	100,422	488,809	610,869	102,507	53,116	43,901	45,923	12,140
IV	-260,629	97,657	425,614	115,643	113,963	53,197	26,370	50,584	11,762
2013(p)	-420,309	209,077	827,370	285,689	184,008	104,349	72,472	88,727	24,302
I	-193,837	94,906	354,125	82,882	76,285	50,589	18,143	37,644	11,303
II	-226,472	114,171	473,244	202,808	107,723	53,760	54,328	51,083	12,999

/nastavak /

/ continued /

Kvartali Quarters	B Ukupno Total	KAPITALNI I FINANSIJSKI RAČUN CAPITAL AND FINANCIAL ACCOUNT				promjena rezervi CBCG Change in CBM reserves	Neto greške i omaške Net errors and omissions
		račun kapitala Capital account	2 (2.1+2.2+2.3+2.4) Finansijski račun / Financial account				
			direktne investicije-neto Direct investments - net	porfolio investicije- neto Portfolio investments - net	ostale investicije- neto Other investments - net		
			1	2.1	2.2		
(1+2)	1	2.1	2.2	2.3	2.5	(A+B)	
2011	416,378	-2,995	389,104	163,597	-247,652	114,323	157,003
I	130,602	-236	116,106	14,079	-106,795	107,447	55,667
II	131,619	-24	67,479	161,523	5,016	-102,375	114,990
III	-80,918	410	87,646	-4,783	-206,905	42,714	-39,696
IV	235,075	-3,145	117,873	-7,222	61,032	66,538	26,042
2012(p)	336,305	7,405	453,628	-24,688	-55,439	-44,600	250,908
I	142,755	950	66,967	-2,691	63,456	14,072	93,867
II	101,978	-1,000	86,317	1,840	12,518	2,302	150,958
III	-122,138	-42	169,926	-1,930	-180,406	-109,687	-40,836
IV	213,710	7,496	130,417	-21,907	48,992	48,712	46,919
2013(p)	244,662	73	150,939	-6,842	56,603	43,889	175,648
I	147,354	-60	65,515	-8,349	73,682	16,566	46,483
II	97,308	132	85,425	1,507	-17,079	27,323	129,164

IZVOR: Centralna banka Crne Gore

SOURCE: Central Bank of Montenegro

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA**STANOVNIŠTVO****Izvori podataka**

Podaci o rođenim i umrlim licima prikupljaju se iz matičnih registara rođenih i umrlih za koje je nadležno Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave.

Podaci o zaključenim brakovima prikupljaju se od nadležnih organa lokalne uprave.

Podaci o razvedenim brakovima prikupljaju se od sudova nadležnih za razvod braka.

Podaci o unutrašnjim migracijama prikupljaju se iz registara za koje je nadležno Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave.

Obuhvatnost

Podaci o stanovništvu obuhvataju broj rođenih, umrlih i vjenčanih razvedenih i preseljenih lica, registrovanih u nadležnim organima.

ZAPOSLENOST I ZARADE**Zaposlenost**

Podaci o godišnjem i mjesečnom broju zaposlenih dobijaju se na osnovu evidencija koje su regulisane Zakonom o evidencijama u oblasti rada i zapošljavanja ("Sl.list RCG", br.69/03), a vode se u Centralnom registru Poreske uprave (CRPO), koje Zavod za statistiku redovno preuzima od istih.

Obuhvatnost

Ovim evidencijama obuhvaćeni su zaposleni u preduzećima, ustanovama i organizacijama svih oblika svojine kao i strani državljani zaposleni u našoj zemlji.

Ne smatraju se zaposlenima lica koja rade po ugovoru o djelu ili po ugovoru o obavljanju privremenih i povremenih poslova.

Podaci o nezaposlenim licima obuhvataju sva lica koja su kod Zavoda za zapošljavanje registrovana kao nezaposlena.

Definicije

Pod pojmom zaposleni podrazumijevaju se sva lica koja imaju zasnovan radni odnos sa preduzećem ustanovom ili organizacijom ili individualnim poslodavcem bez obzira da li su radni odnos zasnovali na neodređeno ili određeno vrijeme i da li rade puno ili kraće od punog radnog vremena. Od 1. januara 2009. godine u ukupan broj zaposlenih u Crnoj Gori ulaze i zaposleni stranci na osnovu čl1 Zakona o zapošljavanju i radu stranaca ("Sl.list CG", br. 22 od 02.04.2008.godine), a stupio na snagu 01. januara 2009.godine, stranac se može zaposliti, odnosno, raditi u Crnoj Gori pod uslovima utvrdjenim zakonom, kolektivnim ugovorom, potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorom i opšte prihvaćenim pravilima međunarodnog prava."

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS**POPULATION****Data sources**

Data on born and dead persons are collected from the Registry Offices of born and dead which is under the jurisdiction of the Ministry of Internal Affairs and Public Administration

Data on marriages are collected by the authorities of local governments.

Information on divorces are collected from the competent courts for divorce.

Data on internal migrations are collected from the Register which is under the jurisdiction of Ministry of Internal Affairs and Public Administration.

Coverage

Data on population include the number of births, deaths and marriages, divorced and resettled persons registered in the competent authorities.

EMPLOYMENT AND EARNINGS**Employment**

The data on annual and monthly number of employees are received on the basis of the records regulated by the Law on Records in the Area of Labour and Employment (Official Gazette of the Republic of Montenegro 69/03), kept by the Central Register of Tax Administration (CRTA), and regularly used by the Statistical Office of Montenegro.

Coverage

The above mentioned records comprise employees in enterprises, institutions and organization of all types of ownership, as well as foreign citizens employed in our country.

Persons engaged on the basis of temporary contract or contract for performing temporary and occasional activities are not considered as employees.

The data on unemployed persons include the persons registered at the Employment Agency of Montenegro under the unemployed category.

Definitions

The term "employees" refers to all persons being employed in enterprises, institutions, organizations or by self-employed individuals no matter whether their employment status is based on a permanent or temporary contract and whether they work on a full-time or part-time basis. From the 1st January 2009 in the total number of employees enter also employed foreigners according to the article 1 of the Law on Employment and work of the foreigners (Official Gazette of Montenegro, number 22 from 2nd April, 2008), which took effect on the 1st January 2009"strangers can be employed, i.e. work in Montenegro under condition established in Law, collective contract, confirmed and published international contract and generally accepted regulation of international Law".

Nezaposleni**Definicije**

Podaci o broju nezaposlenih lica preuzeti su od Zavoda za zapošljavanje i obuhvataju samo lica koja su registrovana kod ove službe.

U grupi „lica koja traže zaposlenje” obuhvaćena su lica shodno članu 4 Zakona o zapošljavanju, stav prvi: „nezaposlenim licem, u smislu ovoga Zakona, smatra se lice od 15-65.godina života koje se nalazi na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (u daljem tekstu: Zavod) i aktivno traži zaposlenje, kao i strani državljanin ili lice bez državljanstva, koji ima odobrenje za stalno nastanjenje i odobrenje za zasnivanje radnog odnosa u Crnoj Gori”.

U grupi „lica koja primaju novčanu naknadu” obuhvaćena su lica koja shodno članu 48 Zakona o zapošljavanju Crne Gore, stav prvi: „pravo na novčanu naknadu ostvaruje osiguranik kojem je u smislu Zakona o radu prestao radni odnos bez njegovog zahtjeva, saglasnosti ili krivice, a koji je bio u radnom odnosu kod jednog ili više poslodavaca sa punim radnim vremenom najmanje 9 mjeseci neprekidno ili 12 mjeseci sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci (u daljem tekstu: staž osiguranja), ako se prijavi Zavodu u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa”.

U grupi „nezaposlene osobe” koje su se tokom izvještajnog mjeseca prijavile na evidenciju Zavoda za zapošljavanje Crne Gore obuhvataju grupe novoprijavljenih lica”:

- Prvi put, nema zapošljavanja – odnosi se na lica koja su se prvi put prijavila na evidenciju Zavoda, a do tada nijesu bila zapošljavana;
- Prvi put, ima zapošljavanja – lica koja su se prvi put prijavila na evidenciju Zavoda, a do tada nijesu bila zapošljavana;
- Nije prvi put, nema zapošljavanja- lica koja su se više puta prijavljivala na evidenciju Zavoda, a nijesu bila zapošljavana;
- Nije prvi put, ima zapošljavanja – lica koja su se više puta prijavljivala na evidenciju Zavoda, a bila su zapošljavana;

U grupi „prestanak vođenja evidencije“ obuhvaćena su lica koja shodno članu 86 Zakona o zapošljavanju, stav prvi: „evidencija o nezaposlenom licu prestaje da se vodi ako:

1. zaključi ugovor o radu sa punim radnim vremenom; se odjavi iz evidencije nezaposlenih lica;
2. odbije uključivanje ili ne izvršava obaveze utvrđene ugovorom o uključivanju u program aktivne politike zapošljavanja;
3. postane vlasnik ili većinski suvlasnik preduzeća;
4. postane preduzetnik;
5. odbije odgovarajuće zaposlenje;
6. nije dalo tačne podatke o ispunjavanju uslova za sticanje statusa nezaposlenog lica;
7. navršši 65 godina života;
8. ostvari pravo na starosnu ili invalidsku penziju;
9. ostane potpuno nâspособan za rad;
10. ode na izdržavanje kazne zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci;

Unemployed**Definitions**

Data about unemployed persons are taken from the Employment Agency and include only persons registered at the Agenc.

The group “persons looking for employment” includes persons defined according to the article 4, par. 1 of the Law on Employment as: “an unemployed person, according to this Law, is a person aged 15-65 which is in the records of the Employment Agency of Montenegro (furthermore: EAM) and is actively looking for employment, as well as a foreigner or a person without citizenship, who has the permission for permanent residence as well as the permission for starting work in Montenegro”.

The group “persons receiving social benefits” includes persons who, according to the article 4, par. 1 of the Law on Employment: “receive the monetary benefit for stopped working without person’s request, compliance or guilt, and who was working for one ore more employers the full working time for at least 9 months without a break or 12 months with breaks in the last 18 months (furthermore: duration of insurance), if he/she reports to the EAM within 30 days of stopping to work.

The group “unemployed persons“ who reported themselves to the records of the Employment Agency of Montenegro within the reporting month includes the groups of newly reported persons:

- First time, no employment– refers to persons who are reported for the first time in the records of EAM, and were not previously employed;
- First time, with employment – persons who are reported for the first time in the records of the EAM, and used to be employed;
- Not-first time, no employment – persons who reported to the records of EAM several times, and were not employed;
- Not-first time, no employment persons who reported to the records of EAM several times, and used to be employed;

The group “stopped keeping records” includes persons who, according to the article 86, refer to the par, 1 of the Law on Employment: “records on the unemployed person is stopped to be kept if:

1. the person signs contract on work with full working time; is signed off from the records of the unemployed persons;
2. refuses inclusion or does not perform obligations specified in the agreement on the inclusion in the programme of active employment policy;
3. becomes the owner or major co-owner of an enterprise;
4. becomes an entrepreneur;
5. refuses appropriate employment;
6. did not give correct data on meeting conditions for getting the unemployment status
7. is 65 years old;
8. gets right to the old-age and survivor pensions;
9. is completely incapable to work;
10. is serving the imprisonment punishment longer than 6 months;

11. aktivno ne traži zaposlenje;
12. je radno angažovano suprotno propisima o radnim odnosima („rad na crno“);
13. postane osiguranik – zemljoradnik, u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju“.

11. is not actively looking for employment;
12. is working contrary to the regulations on labour (“unregistered work”);
13. becomes insured by agriculture, in compliance with the Law on pension and disability insurance.

ZARADE

Izvori podataka

Podaci o prosječnim zaradama prikazuju zarade isplaćene u mjesecu i dobijeni su iz redovnog mjesečnog istraživanja Mjesečni izvještaj o zaposlenim i zaradama (obrazac RAD-1).

Obuhvatnost

Istraživanjem su obuhvaćena preduzeća, ustanove, zadrugе ili organizacije, svih oblika svojine kao i njihove jedinice u sastavu, po organizaciono teritorijalnom principu, počev od nivoa opštine.

Definicije

„Zarada zaposlenog je bruto zarada koja obuhvata zaradu za obavljani rad i vrijeme provedeno na radu, uvećanu zaradu, naknadu zarade i druga lična primanja, koja podležu plaćanju poreza na dohodak fizičkih lica, utvrđena zakonom, kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu,“ Član 78 Zakona o radu („Sl.list CG”, br. 49/08) i član 1 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl.list CG”. br. 79 od 23. decembra 2008. godine).

Zarada se uvećava u skladu sa kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu za: rad duži od punog radnog vremena; noćni rad; rad u dane državnih i vjerskih praznika koji su zakonom utvrđeni kao neradni dani; minuli rad i u drugim slučajevima utvrđenim kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu.

Prosječna zarada (bruto) izračunava se tako što se ukupno isplaćena masa zarada u mjesecu dijeli sa brojem zaposlenih na koje se odnose izvršene isplate.

Zaradu bez poreza i doprinosa (neto) čini zarada (bruto) umanjena za poreze i doprinose na teret zaposlenog.

Indeks realne prosječne zarade bez poreza i doprinosa (neto) predstavlja odnos između indeksa nominalne prosječne zarade bez poreza i doprinosa (neto) i indeksa potrošačkih cijena.

CIJENE

CIJENE PROIZVOĐAČA INDUSTRIJSKIH PROIZVODA

Pod prodajnom cijenom proizvođača industrijskih proizvoda podrazumijeva se cijena po kojoj proizvođači prodaju svoje proizvode u najvećim količinama nadomaćem tržištu. U cijenu ulazi regres koji ostvaruje prodavac a odbija se rabat, popust, kasa skonto i sl, ako ih prodavac odobrava kupcima. U cijenu ne ulazi porez na dodatu vrijednost.

WAGES

Data sources

The data on average wages present wages paid out in a month, and are obtained from regular monthly survey Monthly report on employees and their earnings (questionnaire RAD-1).

Coverage

The survey covers enterprises, institutions, cooperatives or organizations as well as their composite units of all kinds of ownership, by organizational and territorial principle, starting from the level of municipality.

Definitions

Wage of the employee is the gross earning that is consisted of earning made for work performed and time spent at work, increased earning, remuneration of earnings and other personal incomes, which are subject to income tax of natural persons, and it is determined by collective agreement and the agreement on the work,“Article 78 of the Law on work (“Official Gazette of Montenegro”, number 49/08) and article 1 of the Law on Amendments to the Act on contributions for compulsory social insurance (“Official Gazette of Montenegro”, number 79 of 23rd December, 2008).

Earnings increases in accordance with the collective agreement and the agreement on the work for: work longer than full working hours, night work, work in the days of national and religious holidays that are fixed by law as non-working days, past performance in other cases established by collective agreement and the agreement on work.

Calculation of the average gross earnings is done so that the total sum of all monthly earnings is divided by the number of employees to whom the paid earnings refer.

Net salaries and wages are tax and contributions deducted (gross) salaries and wages.

Index real average wage without taxes and contributions is the relationship between indices of nominal average wage without taxes and contributions(net), and the index of consumer prices.

PRICES

PRODUCER PRICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS

Producer prices of industrial products is the price according to which the producers sell their products in the most numerous quantities on the domestic market. The price also includes the regress achieved by the producer, and deduces the rebate, discounts, cash skonto, etc., if the producer approves them to the buyer. The price does not include value added tax.

Ove cijene prikupljaju se mjesečnim izvještajima koje neposredno dostavljaju izabrana preduzeća za oko 250 industrijskih proizvoda. Izbor industrijskih preduzeća izvršen je prema njihovom učešću u ukupnoj realizaciji određene oblasti.

Prosječne mjesečne cijene računaju se ponderisanjem tekućih mjesečnih cijena odgovarajućih proizvoda, a godišnje prosječne cijene proizvođača industrijskih proizvoda predstavljaju neponderisani prosjek mjesečnih cijena.

Indeksi cijena izračunavaju se ponderima na bazi podataka o realizaciji industrijske proizvodnje. Svake godine vrši se korekcija pondera, a novi ponderi izračunavaju se svake pete godine.

Indeksi cijena proizvođača industrijskih proizvoda preračunavaju se početkom svake godine na prethodnu godinu kao baznu.

POTROŠAČKE CIJENE

Potrošačke cijene su cijene po kojima trgovina na malo, individualni proizvođači i vršioци usluga prodaju svoje proizvode i usluge krajnjim potrošačima, uključujući sve poreze i takse koje se plaćaju u prometu na malo.

Potrošačke cijene prate se u četiri grada Crne Gore: Podgorici, Nikšiću, Kotoru i Pljevljima, koji predstavljaju veće tržišne centre.

Cijene industrijsko-neprehrambenih proizvoda snimaju se jedanput mjesečno u periodu od 3. – 10-og, industrijsko-prehrambenih proizvoda od 11 - 14-og, usluga od 14 – 16-og, a cijene poljoprivrednih proizvoda od 15 – 21-og u mjesecu.

Prosječne mjesečne cijene za grad kod svih proizvoda i usluga, računaju se neponderisanom geometrijskom sredinom, dok se prosječne mjesečne cijene za Crnu Goru računaju na bazi prosječnih cijena iz četiri grada koje se ponderišu strukturom potrošnje domaćinstava.

Prosječne godišnje potrošačke cijene predstavljaju neponderisani prosjek cijena za dvanaest mjeseci.

Početkom svake godine vrši se korektura pondera na bazi rasta potrošačkih cijena. Indeksi potrošačkih cijena preračunavaju se početkom svake godine na prethodnu godinu kao baznu.

POLJOPRIVREDA

Agromonetarna statistika

Izvori podataka

Podaci o prodaji i otkupu proizvoda poljoprivrede, šumarstva i ribarstva prikupljaju se mjesečnim izvještajima o realizaciji poljoprivrednih proizvoda sopstvene proizvodnje poljoprivrednih preduzeća i zemljoradničkih zadruga i mjesečnim izvještajem o otkupu poljoprivrednih proizvoda od individualnih gazdinstava.

Obuhvatnost

Mjesečnim izvještajima o prodaji i otkupu proizvoda poljoprivrede, šumarstva i ribarstva obuhvaćena su poljoprivredna preduzeća, zemljoradničke zadruge kao i druga preduzeća koja su ovlašćena da vrše otkup proizvoda od individualnih gazdinstava u cilju dalje prerade ili prodaje.

These prices are collected through the monthly surveys submitted directly by the chosen enterprises for about 250 industrial products. The list of industrial enterprises is done on the basis of their participation in the total realization of certain area.

Average monthly prices are calculated by weighting the current monthly prices of corresponding products, and annual average producer prices of industrial products present the un-weighted average of the monthly prices.

Price indexes are calculated with weights based on the data on the total realization of industrial production. The correction of weights is done every year, and the new weights are calculated every five years.

Indices of producer prices of industrial products are recalculated in the beginning of each year using the previous year as the base year.

CONSUMER PRICES

Consumer prices are the prices at which the retail shop, custom manufacturers and service providers sale their products and services to consumers, including all taxes and fees that are paid in the small.

Consumer prices are monitored in the four cities of Montenegro: Podgorica, Niksic, Pljevlja and Kotor, which represent major market centers.

Prices non-industrial products are recorded once a month for a period of 3 - 10 th, industrial - food products from 11 - 14 th, provider of 14-16-og, and the prices of agricultural products 15-21-th of the month.

Average monthly prices for the city for all products and services are calculated by non-weight geometric mean, while the average monthly prices for Montenegro calculated based on average price in the four cities that weighted by structure of household consumption.

Average annual consumer prices represent the average non-weight average prices for twelve months.

Beginning of each year is done proofreading weights on the basis of consumer price growth. Consumer price converted at the beginning of each year to the previous year as a base.

AGRICULTURE

Agro-monetary statistics

Sources of data

Data about sales and buy out of products in agriculture, forestry and fishery are collected through monthly reports on realization of agricultural products of own production of agricultural enterprises and cooperatives and through monthly report on buying out of agricultural products from individual holdings.

Coverage

Monthly survey on sales and buying out of products in agriculture, forestry and fishing covers agricultural enterprises, agricultural cooperatives, as well as other enterprises authorized to do the buying out of products from individual holdings for future processing or sale.

Definicije

Podaci o prodaji i otkupu proizvoda poljoprivrede, šumarstva i ribarstva obuhvataju vrijednost prodaje proizvoda iz sopstvene proizvodnje preduzeća i zadruga kao i otkup vrijednosti proizvoda od individualnih gazdinstava, koje vrše zato ovlašćene organizacije u cilju dalje prerade ili prodaje.

ŠUMARSTVO**Izvori podataka i obuhvatnost**

Podaci se prikupljaju mjesečnim izvještajem ŠUM-22. Ovim izvještajem obuhvaćena su šumarska i druga preduzeća koja u državnim šumama vrše proizvodnju šumskih sortimenata, bez obzira da li im je proizvodnja šumskih sortimenata osnovna djelatnost ili nije.

Definicije

Indeks fizičkog obima iskorišćavanja šuma obračunava se na osnovu podataka o proizvodnji šumskih sortimenata, prema nomenklaturi proizvoda i ponderacionih koeficijenata. Količine predstavljaju neto drvenu masu sortimenata izraženu u kubnim metrima. Za izračunavanje indeksa proizvodnje šumskih sortimenata kao koeficijenti ponderacije koriste se prosječne prodajne cijene proizvoda.

INDUSTRIJA**Izvori podataka**

Prikazani podaci prikupljaju se mjesečnim izvještajima industrije na obrascu IND-1.

Obuhvatnost

Mjesečnim izvještajem industrije obuhvataju se sva preduzeća kao i njihovi djelovi koji obavljaju industrijsku djelatnost, odnosno koji su prema Klasifikaciji djelatnosti razvrstani u sektore: Vadjenje rude i kamena. Preradjivačka industrija i Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, gasom i vodom. Preduzeća neindustrijskih djelatnosti su izvještajne jedinice ako u svom sastavu imaju jedinicu koja se bavi industrijskom djelatnošću.

Nomenklatura

Proizvodnja se iskazuje prema Nomenklaturi industrijskih proizvoda, koju čine industrijski proizvodi i usluge razvrstane po djelatnostima u kojima su proizvedeni.

Indeksi

Indeks fizičkog obima industrijske proizvodnje formiran je na osnovu podataka o količinama proizvoda i ponderacionog sistema. Podaci o količinama daju se prema Nomenklaturi proizvoda i sirovina.

Za obračun indeksa fizičkog obima industrijske proizvodnje ponderi izražavaju prosječnu dodatu vrijednost po jedinici proizvoda.

Definitions

Data on sales and buying out of products in agriculture, forestry and fishing cover the value of sale of products from own production of enterprises and cooperatives as well as the buying out of value of products from individual holdings, performed by authorized agencies for further processing or sale.

FORESTRY**Data sources and coverage**

The data are collected on the basis of the monthly survey ŠUM-22. This report covers forestry and other enterprises dealing with production of forest assortments in state forests, disregarding if forest assortments production is their basic activity or not.

Definitions

The physical volume index of forests exploitation is calculated on the basis of data on the production of forest assortments, according to the present nomenclature of products and weights coefficients. Quantities represent net wood mass of assortments expressed in cubic meters. In order to calculate the index of forest assortments production, average purchase prices are used as weighting coefficients.

INDUSTRY**Sources of data**

The shown data are collected by monthly surveys (through the questionnaire IND-1).

Coverage

Monthly industry survey includes all enterprises, as well as their parts, performing the industrial activity, i.e, those that are according to the Classification of Activities classified into the following sectors: Mining and quarrying, Manufacturing, Electricity, gas, and water supply. Enterprises of non-industrial activities represent reporting units if they have in their structure a unit dealing with industrial production.

Nomenclature

The production is presented according to the Nomenclature of industrial products, including industrial products and services structured according to the activities in which they were produced.

Indices

Index of physical scope of industrial production is formed on the basis of data on product quantities and weighting system.

The data are provided according to the Nomenclature of products and raw materials. In the calculation of the index of physical scope of industrial production, the weights express the average value added per product unit,

GRAĐEVINARSTVO**Izvor podataka i obuhvat**

Prikazani podaci prikupljaju se tromjesečnim izvještajem građevinarstva GRAĐ-31. kojim su obuhvaćena preduzeća iz oblasti građevinarstva, kao i jedinice koje obavljaju građevinsku djelatnost a nalaze se u sastavu negrađevinskih preduzeća. Podaci se prikupljaju od preduzeća iz Crne Gore kao i poslovnih jedinica stranih preduzeća koja obavljaju građevinsku djelatnost u Crnoj Gori.

Definicije

Vrijednost izvršenih građevinskih radova izražena je u tekućim cijenama i obuhvata sav ugrađeni građevinski materijal i utrošeni rad. Podaci o vrijednosti izvršenih građevinskih radova daju se na osnovu privremenih situacija koje ispostavlja izvođači radova. U vrijednost nisu uključeni troškovi nabavke zemljišta, projektovanja, nadzora i PDV-a. Podaci o vrijednosti izvedenih radova odnose se na radove izvedene u izvještajnom periodu na završenim i nezavršenim građevinama.

Broj radnika – Obuhvata sve radnike koji na gradilištima obavljaju građevinske, instalaterske i završne radove, bez obzira na kvalifikaciju, vrstu radnog odnosa (ugovor o radu, ugovor o djelu, iznajmljeni radnici itd.) i dužinu rada na gradilištima. Nijesu uključeni zaposleni koji rade na inženjersko-tehničkim, administrativnim i rukovodećim poslovima.

Izvršeni efektivni časovi rada - obuhvataju stvarno odrađene časove radnika angažovanih na gradilištima u redovnom radnom vremenu kao i u prekovremenim satima.

Nove narudžbe – predstavljaju ukupnu vrijednost ugovorenih radova između proizvođača i treće strane na osnovu zaključenog ugovora.

SPOLJNA TRGOVINA**Izvori i metodi prikupljanja podataka**

Izvor podataka za statistiku spoljne trgovine je Jedinstvena Carinska Isprava o izvozu i uvozu robe, koju prilikom carinjenja robe, u ime preduzeća, podnose carinarnicama špediterska preduzeća koja imaju dispoziciju carinskog obezbnika.

Obuhvat

Pri izvozu obuhvata se sva roba koja potiče iz domaće odnosno proizvodnje iz unutrašnjeg robnog prometa uključujući i tzv. nacionalizovanu robu (roba koja je bila uvezena i ocarinjena, pa se u nepromijenjenom ili doradenom stanju izvozi kao roba porijekla iz Crne Gore na strano tržište).

Uvoz obuhvata svu robu uvezenu iz inostranstva koja je ocarinjena i puštena u unutrašnji promet u cilju reprodukcije, investicija ili široke potrošnje. Uključene su i isporuke raznih dobrotvornih organizacija i privatne poklon pošiljke.

Od januara 2008. god. MONSTAT je u skladu, sa preporukama UN-a i EUROSTAT-a primijenio opšti i specijalni trgovinski sistem .

CONSTRUCTION**Source of data and coverage**

Presented data are collected through a quarterly survey in construction GRADJ-31, which include enterprises in construction, as well as units performing the activity in construction and are within non-construction enterprises. Data are collected from enterprises from Montenegro as well as the business units of foreign enterprises performing construction activity in Montenegro.

Definitions

Value of finalized construction works is given at current prices and includes all built material and performed work. Data about the value of finalized construction works is given on the basis of temporary situations given by contractors. The value does not include costs of buying the land, engineering, monitoring and VAT. The data on value of finalized work refer to works performed in the reporting period on finished and non-finished construction sites.

Number of workers – Includes all workers who at the construction site perform the construction, installation and final works, no matter to qualification, the type of working contract (contract on work, contract on task, rented workers, etc.) and the duration of work at the construction site. It does not include employees working on engineering-technical, administrative and managerial positions.

Effective working hours – include really performed working hours of workers engaged in the regular working hours, as well as overtime work.

New orders – present the total value of contracted works between producer and third party based on the concluded report.

EXTERNAL TRADE**Sources and methods of data collection**

Data source for external trade statistics is Single Administrative Document on import and export of goods, submitted, on behalf of enterprises, by shipping agents having the disposition of Custom tributary.

Coverage

Export covers all goods of domestic i.e. internal production origin, including so-called nationalized merchandise, (imported goods cleared through the customs, and unchanged exported as goods of Montenegro origin).

Import covers all merchandise imported, cleared through the customs, and put on domestic market for reproduction, investment or consumption purposes.

Deliveries of various charity organizations and private gifts are also included.

Due to the recommendations of UN and EUROSTAT, MONSTAT has since January 2008 applied the general and special trade systems.

MONSTAT je do sada koristio ublaženu definiciju specijalnog sistema trgovine. Svjesni ograničenja ublažene definicije specijalnog sistema trgovine, u rezultate spoljnotrgovinske razmjene uključen je i ponovni izvoz robe iz carinskih skladišta i slobodnih carinskih zona koji se registruje po opštem sistemu trgovine.

Opšti sistem trgovine koristi se u slučajevima kada se statistička teritorija zemlje poklapa s njenom ekonomskom teritorijom. Prema tome, opšti sistem trgovine predstavlja širi koncept i kod uvoza obuhvata svu robu koja ulazi na ekonomsku teritoriju zemlje koja prikuplja podatke, sa izuzetkom robe koja je u tranzitu, a kad izvoza obuhvata svu robu koja napušta ekonomsku teritoriju zemlje koja prikuplja podatke, sa izuzetkom robe koja je u tranzitu.

Sistem specijalne trgovine predstavlja uži koncept i koristi se u slučajevima kada se statistička teritorija zemlje poklapa samo sa određenim dijelom njene ekonomske teritorije. Stroga definicija specijalnog sistema trgovine koristi se kada statistička teritorija obuhvata samo slobodno cirkulirajuće područje u okviru koga roba može biti raspoloživa bez carinskih ograničenja, to znači da je ona prošla carinski postupak i da se koristi za domaću upotrebu u cilju reprodukcije, široke potrošnje i investicije. Izvoz obuhvata svu robu koja napušta slobodno cirkulirajuće područje zemlje koja prikuplja podatke.

Definicije

Vrijednost robe u spoljnoj trgovini iskazana je na osnovu cijena koje su postigla preduzeća prilikom sklapanja ugovora. Sve vrijednosti obračunate su na bazi pariteta franko granice Crne Gore: FOB-cijene za izvoz, CIF-cijene za uvoz.

Statistička vrijednost robe koja se izvozi jeste fakturna vrijednost robe. Statistička vrijednost robe koja se uvozi jeste vrijednost koja predstavlja carinsku osnovicu. Podaci o vrijednosti su obračunati po tekućim kursovima koji se primjenjuju za utvrđivanje carinske osnovice. Po tekućim kursovima koji se primjenjuju za utvrđivanje carinske osnovice takođe je izvršen obračun troškova transporta, osiguranja, pretovara i sl, koji se plaćaju u stranoj valuti.

Registracija podataka spoljne trgovine po zemljama vrši se po principu zemlje namjene kod izvoza i zemlje porijekla kod uvoza. To znači da se pri izvozu registruje zemlja u kojoj se roba troši i dalje prerađuje, a pri uvozu ona zemlja u kojoj je roba proizvodnjom dovedena u stanje u kome se uvozi.

UNUTRAŠNJA TRGOVINA

Izvori podataka

Podaci o unutrašnjoj trgovini preduzeća koja se bave trgovinom na malo, prikupljaju se redovnim mjesečnim istraživanjem. Istraživanje je na bazi uzorka i obuhvaćena su preduzeća koja su u Registru jedinica razvrstavanja prema klasifikaciji djelatnosti razvrstana u oblasti 50 i 52.

So far MONSTAT was using the reduced definition of the special trade system. Being aware of the limitations of the reduced definition of special trade system, the results of external trade include the re-export of goods from customs warehouses and free customs zones which is registered according to general trade system.

General trade system is used in cases when the statistical territory matches with its economic territory. Accordingly, the general trade system presents the wider concept and in import it includes all goods coming in the economic territory of the country which collects data, with the exception of goods in transit, and in export it includes all goods leaving the economic territory of the country which collects data, with the exception of goods in transit.

Special trade system presents the narrow concept and is used in cases when the statistical territory of the country matches only with the certain part of its economic territory. The strict definition of the special trade system is used when the statistical territory includes only the free circulating area in which the goods can be available without the customs limitations, which means that it went through the customs procedure and that it is used for domestic use for the purpose of reproduction, wider consumption and investments.

The export includes all goods which leaves the free circulating area of the country which collects the data.

Definitions

Value of goods in external trade statistics is shown on the basis of prices fixed by organizations and enterprises by contractual stipulation. All values have been calculated on the basis of parity free on Montenegrin border, i.e, F.O.B. export prices and C.I.F. import prices.

Statistical value of goods being exported is the invoice value of goods. Statistical value of goods being imported is the value representing customs base. Data on values are calculated on the basis of exchange rates applied for establishing customs base. Costs of transport, insurance and reloading, etc, paid in foreign currency are calculated at current exchange rates applied for establishing customs base.

Registration of external trade data by country is carried out according to principle of destination country for the export and origin country for the import. It means that, in case of export, the country in which goods are consumed or further processed is registered, and in case of import – the country where the goods have been produced in the condition in which they have been imported.

INTERNAL TRADE

Sources of data

Data of internal trade of enterprises dealing with retail trade are collected through regular monthly survey. The survey is sample based and includes all enterprises which are in the Administrative register classified in the area 50 and 52.